

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 7Co/30/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8717207328
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 06. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Branislav Breza
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2019:8717207328.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Branislava Brezu a sudcov JUDr. Martina Fiľakovského a JUDr. Anny Kovalovej v právnej veci žalobkyne: H. Š., P. XX.XX.XXXX, Y.Ý. J. E.T., P. S.. V. Č.. XXXX/XX, právne zastúpenej: Advokátska kancelária KONCOVÁ & PARTNERS, s. r. o., so sídlom v Trenčíne, na ul. Legionárskej č. 7158/5, proti žalovanému: PROFI CREDIT Slovakia, s. r. o., so sídlom v Bratislave, na ul. Pribinovej č. 25, právne zastúpenému: Advokátska kancelária JUDr. Andrea Cviková, s. r. o., so sídlom v Bratislave, na ul. Kubániho č. 16, o zaplatenie sumy 564,38 eura s prísl., o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Poprad zo dňa 10.09.2018 č.k. 7C 32/2017-44 takto

rozhodol:

Potvrďuje rozsudok.

Žalobkyni sa priznáva nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

odôvodnenie:

1. Prvoinštančný súd napadnutým rozsudkom uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobkyni sumu 564,38 eura. Žalobkyni priznal vo vzťahu k žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

2. Vykonaným dokazovaním mal za preukázané, že vo veci vedenej na Okresnom súde Poprad pod sp. zn. 7C 121/2015 sa žalovaný domáhal uloženia povinnosti žalobkyni zaplatiť sumu 1.080,99 eura s príslušenstvom. V tejto veci žalobkyňa podaním zo dňa 20.06.2016, doručeným súdu dňa 21.06.2016, podala vzájomnú žalobu. V nej sa domáhala uloženia povinnosti žalovanému zaplatiť sumu 564,38 eura.

3. Okresný súd Poprad vo veci 7C/121/2015 uznesením zo dňa 12.09.2016 č.k. 7C/121/2015-61 konanie zastavil, vrátil žalovanému súdny poplatok a vyslovil, že žalobkyňa má nárok na náhradu trov konania. Dôvodom zastavenia konania bolo späťvzatie žaloby zo strany žalovaného. Rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 13.06.2017. Vzájomná žaloba žalobkyne bola vylúčená na samostatné konanie a toto je vedené pod sp. zn. 7C 32/2017.

4. Zmluva uzatvorená medzi žalobkyňou a žalovaným dňa 30.03.2010 je spotrebiteľskou zmluvou v zmysle ustanovenia § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka a zároveň je zmluvou o spotrebiteľskom úvere v zmysle zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch.

5. Zmluva obsahuje RPMN za úver vo výške 66,08 % a ročnú úrokovú sadzbu úveru vo výške 70,01 %. Uvedená výška RPMN ako aj úroku je neprimerane vysoká. V zmysle ustanovenia § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka nesmie odplata podstatne prevyšovať odplatu obvykle požadovanú na finančnom trhu. Uvedená odplata výrazne prevyšuje odplatu obvyklú na finančnom trhu za spotrebiteľský úver. Podľa informácií Národnej banky Slovenska v marci roku 2010 bola priemerná ročná úroková miera

pri spotrebiteľských úveroch poskytnutých v obchodných bankách vo výške 13,37 %. Dohoda o výške úrokov musí byť v súlade s § 39 Občianskeho zákonníka, teda nesmie sa priečiť dobrým mravom, inak je právny úkon absolútne neplatný. O takýto stav pôjde vtedy, ak dohodnuté úroky presiahnu mieru úrokov poskytovanú peňažnými ústavmi v čase uzavretia zmluvy.

6. Dohoda o výške úrokov obsiahnutá v zmluve je absolútne neplatná, a teda z tejto dohody nemôžu vzniknúť žalovanému žiadne legitímne nároky. Ako je zrejmé z priloženej karty klienta, žalobkyňa doposiaľ zaplatila sumu 1.739,25 eura a suma reálne poskytnutého úveru po odpočítaní sumy odmeny za služby je len vo výške 1.174,87 eura a rozdiel predstavuje čiastku 564,38 eura.

7. Súd prvej inštancie preto uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobkyni sumu 564,38 eura z titulu vydania bezdôvodného obohatenia.

8. Výrok o trovách bol odôvodnený ustanovením § 255 ods. 1 CSP.

9. Proti tomuto rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalovaný. Navrhol rozsudok zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie. Ako dôvod uviedol, že pri rozhodovaní sa nepostupovalo podľa ustanovenia § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka v znení účinnom ku dňu 30.03.2010. Namiesto toho súd odkazuje na znenie tohto ustanovenia platné od 11.06.2010, čo predstavuje porušenie zákazu retroaktivity. V rozpore s ustanovením § 3 ods. 10 zákona č. 258/2001 Z.z. sa konštatovala neplatnosť celej zmluvy o úvere, hoci takýto záver zákon nepripúšťa.

10. Podľa ust. § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy, ak predmetom spotrebiteľskej zmluvy je poskytnutie peňažných prostriedkov a nejde o spotrebiteľský úver podľa Zákona o spotrebiteľských úveroch, nesmie odplata podstatne prevyšovať odplatu obvykle požadovanú bankami za spotrebné úvery v mieste bydliska spotrebiteľa a v čase uzavretia zmluvy.

11. Na základe zmluvy o revolvingovom úvere bol poskytnutý úver majúci charakter spotrebiteľského úveru. Na základe tohto faktu sa vo veci posúdenia odplaty za požičanie peňažných prostriedkov mali aplikovať ustanovenia § 3 ods. 10 a 11 zákona č. 258/2001 Z.z. Maximálna výška odplaty za rovnaký spotrebiteľský úver ako bol poskytnutý na základe zmluvy o revolvingovom úvere bola v zmysle uvedeného 79,08 %. Výška odplaty vyplývajúca pre úver dohodnutý a poskytnutý na základe zmluvy o revolvingovom úvere uvedenú hodnotu neprevyšovala. Ustanovenie § 3 ods. 10 a 11 zákona č. 258/2001 Z.z. výslovne upravuje neplatnosť len čiastočnú a iba v prípade jej dovolania sa. Žalobkyňa sa žiadnej neplatnosti nedovoľovala.

12. Žalobkyňa navrhla rozsudok ako vecne správny potvrdiť.

13. Odvolací súd v zmysle zásad ustanovení § 379, § 380 a § 381 CSP preskúmal napadnutý rozsudok spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo, vec prejednal bez nariadenia pojednávania a zistil, že odvolanie žalovaného nie je opodstatnené.

14. Vo veci sa v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav a zo zistených skutočností bol vyvodený správny právny záver. Keďže ani v priebehu odvolacieho konania sa na týchto zisteniach nič nezmenilo, odvolací súd si osvojil odôvodnenie rozhodnutia prvoinštančným súdom a to aj napriek tomu, že medzi stranami sporu dňa 30.03.2010 nebola uzatvorená zmluva o spotrebiteľskom úvere v zmysle ustanovení zákona č. 258/2001 Z.z. v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy a pri rozhodovaní o uplatnenom nároku sa vychádzalo zo znenia ustanovenia § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka v znení, ktoré v čase uzatvorenia zmluvy ešte nebolo účinné.

15. Ako to vyplýva z obsahu predloženej zmluvy o úvere uzatvorenej dňa 30.03.2010, úver bol poskytnutý žalobkyni za účelom rekonštrukcie nehnuteľnosti. Za takejto situácie nie je možné stotožniť sa s tvrdením žalovaného o potrebe aplikácie ustanovenia § 3 ods. 10 a 11 zákona č. 258/2001 Z.z. v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy na vzniknutý právny vzťah. Toto ustanovenie sa mohlo aplikovať len vtedy, ak medzi účastníkmi uzatvorenú spotrebiteľskú zmluvu bolo možné podriadiť pod režim zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy. Tento právny predpis sa v zmysle ustanovenia § 1 ods. 2 písm. a) nevzťahoval na zmluvy o poskytnutí úveru na účely nadobudnutia existujúcich alebo projektovaných nehnuteľností, dodatočné alebo ďalšie stavebné

úpravy dokončených stavieb a ich údržbu. Poskytnutie úveru za účelom rekonštrukcie nehnuteľnosti tak neumožňovalo použitie ustanovenia § 3 ods. 10 a 11 zákona č. 258/2001 Z.z. v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy.

16. Pri posudzovaní primeranosti výšky odplaty sa tak mohlo vychádzať iba z ustanovenia § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka účinného ku dňu uzatvorenia zmluvy. Vychádzajúc z tohto ustanovenia, ak predmetom spotrebiteľskej zmluvy je poskytnutie peňažných prostriedkov a nejde o spotrebiteľský úver podľa zákona o spotrebiteľských úveroch, nesmie odplata podstatne prevyšovať odplatu obvykle požadovanú bankami za spotrebné úvery v mieste bydliska spotrebiteľa a v čase uzavretia zmluvy. Občiansky zákonník v uvedenom ustanovení neumožňoval dojednať odplatu za poskytnutie peňažných prostriedkov vo výške podstatne prevyšujúcej odplatu obvykle požadovanú bankami za spotrebné úvery. Odlišné zmluvné dojednanie o výške odplaty za poskytnutie úveru odporujúce ustanoveniu § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka v znení účinnom ku dňu uzatvorenia zmluvy bolo postihnuté sankciou neplatnosti, čo je zrejme z ustanovenia § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka v znení účinnom ku dňu uzatvorenia zmluvy.

17. Keďže ustanovenie § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka v znení účinnom ku dňu uzatvorenia zmluvy nebolo zaradené medzi prípady relatívnej neplatnosti (§ 40a Občianskeho zákonníka), išlo o neplatnosť absolútnu, pôsobiacu bez ďalšieho priamo zo zákona, na ktorú musel súd prihliadať z úradnej povinnosti. Dojednanie úrokov vo výške niekoľkonásobne prevyšujúcej obvyklú úrokovú mieru požadovanú bankami spôsobuje absolútnu neplatnosť takéhoto dojednanja, avšak nie pre rozpor s dobrými mravmi, ale pre rozpor s ustanovením § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy. Ust. § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy má povahu ustanovenia špeciálneho, priamo upravujúceho výšku odplaty za poskytnutie peňažných prostriedkov. Dojednanie o úroku, vzhľadom na existenciu tejto špeciálnej úpravy, spôsobuje jeho neplatnosť nie preto, že sa prieči dobrým mravom, ale preto, lebo odporuje zákonu.

18. Za neplatnú z dôvodu rozporu dojednaných úrokov s ustanovením § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy, nemohla byť považovaná iba časť dojednanja podstatne prevyšujúca obvyklú úrokovú mieru. Podľa ust. § 41 Občianskeho zákonníka, ak sa dôvod neplatnosti vzťahuje len na časť právneho úkonu, je neplatnou len táto časť, pokiaľ z povahy právneho úkonu alebo z jeho obsahu alebo z okolností, za ktorých k nemu došlo, nevyplýva, že túto časť nemožno oddeliť od ostatného obsahu. Tam, kde sa dôvod neplatnosti vzťahuje na celý právny úkon, je právny úkon neplatný v celom rozsahu. Otázku možnosti a nemožnosti oddelenia právneho úkonu treba posudzovať z hľadiska povahy a obsahu celého právneho úkonu a nielen z hľadiska oddeľovanej časti. Zmluvu, pokiaľ ide o jej zákonom určené pojmové znaky, treba chápať ako nedeliteľný celok. V danom prípade bolo možné oddeliť časť zmluvy o úvere, ktorá v sebe obsahovala dohodu o výške úrokov od samotnej zmluvy, avšak jej obsah tvorí nedeliteľný celok vo vzťahu k dojednaniu o výške úrokov.

19. S prihliadnutím na uvedené odvolací súd postupom vyplývajúcim z ustanovenia § 387 CSP rozsudok ako vecne správny potvrdil.

20. Zároveň v odvolacom konaní úspešnej žalobkyni priznal náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 % podľa ustanovení § 396 ods. 1, § 255 ods. 1, § 262 ods. 1, ods. 2 CSP s tým, že o výške nároku týchto trov rozhodne súd prvej inštancie.

21. Rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 odsek 1 C.s.p.).

Dovolaateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 odsek 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 odsek 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).